

Pealinlaste rahulolu Tallinna linna ühistranspordiga 2013 aprill

Küsitluse kokkuvõte

Projektimeeskond:

Jon Ender (projektijuht)

Sigrid-Henriette Krik (analüütik)

Tiina Tammeveski (Norstat Eesti AS, küsitlusjuht)

29.04.2013

METOODIKA

Eesti Uuringukeskus OÜ koostöös Norstat Eesti AS-ga viis perioodidel 21.01-24.01.2013, 18.02-21.02.2013, 18.03-21.03.2013 ja 18.04-21.04.2013 Tallinna linna tellimusel läbi avaliku arvamuse uuringu 500 pealinlase seas (alates 15. eluaastast). Küsitluse eesmärk oli uurida muutunud ühistranspordi tingimustes elanike ühistranspordi kasutust ja rahulolu.

Uuringu üldkogumi moodustasid Tallinna linna alalised elanikud alates 15. eluaastast, kokku 419 830 inimest (Rahvastikuregister, 01.01.2013). Planeeritud netovalimi suurus oli 500 vastajat. Uuringus osalenud vastajatest omas 96% Tallinnasse sissekirjutust.

Valimi moodustamisel kasutati proportsionaalse kvootjuhuvalimi meetodit. Tellija soovis, et küsitluse tulemused oleksid esinduslikud soo, vanuse, rahvuse ja linnaosade lõikes. Kuna valimis esines üldkogumi jaotusele mittevastavaid tunnusrühmi, tuli läbi viia andmete täiendav kaalumine ning koostada tunnuseid ühendav koondkaal. Koondkaal arvutati soo, vanuserühmade, linnaosade ja rahvuse pealt. Kaalutud valim lubab küsitluse tulemusi laiendada uuringu üldkogumile. Üldkogumi jaotusest, küsitluse käigus kujunenud valimist ja kaalutud valimist annab ülevaate Tabel 1. Sotsiaaldemograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud Rahvastikuregistri statistilisi andmeid seisuga 01.01.2013.

Tabel 1. Üldkogumi ning tegeliku ja kaalutud valimite võrdlus.

		Üldkogum (Rahvastikuregister, 01.01.2013)		Tegelik valim		Kaalutud valim	
KOKKU		%	N	%	N	%	N
SUGU	mees	43,6	218	40,6	203	43,3	217
	naine	56,4	282	59,4	297	56,7	283
VANUS	15-24	12,2	61	9,6	48	12,1	60
	25-34	20,2	101	18,6	93	19,9	100
	35-44	17	85	18	90	16,9	84
	45-54	15	75	15,8	79	15	75
	55-64	15	75	15,6	78	15,4	77
	65+	20,6	103	22,4	112	20,7	104
RAHVUS	eestlased	53	265	51,4	257	52,2	261
	muu rahvus	47	235	48,6	243	47,8	239
LINNAOSA	Lasnamäe	28	140	28,2	141	28	140
	Mustamäe	16	80	16,4	82	16	80
	Haabersti/ Õismäe	10	50	10,2	51	10	50
	Kesklinn	12	60	12	60	12	60
	Kristiine	7	35	6,2	31	7	35
	Nõmme	9	45	9,2	46	9	45
	Põhja-Tallinn	14	70	13,6	68	14	70
	Pirita/Merivälja	4	20	4,2	21	4	20

Intervjuud viidi läbi Norstat Eesti AS küsitlejate poolt ning need toimusid eesti ja vene keeles Tallinna linna poolt välja töötatud standardiseeritud küsimustiku põhjal. Küsitlusmeetodiks oli telefoniintervjuu (CATI). Küsitlustööst annab ülevaate Tabel 2.

Tabel 2. Vastamise statistika.

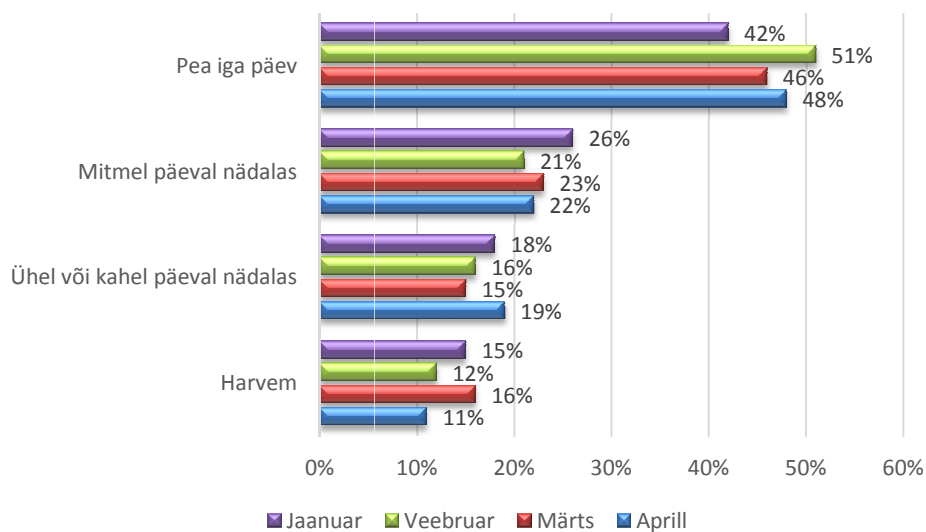
	N	%
Lõpetatud intervjuu	500	16,9
Ei sobi uuringusse vanuse/elukoha tõttu (noorem kui 15 või ei ela Tallinnas)	830	28,1
Kvoodid täis (linnaosa, vanuse, soo või rahvuse tõttu)	297	10,1
Faks, telefon ei tööta, katkestas kõne, tehniline problem	414	14
Tuleviku kokkulepe tagasihelistamiseks	75	2,5
Keeldumine	837	28,3
Kokku	2953	100

Uuringu käigus kasutatud andmete sisestuse programm lubas ankeedis olevad suunamised eelnevalt programmeerida. Samuti ei olnud programmis võimalik sisestada vastuseid, mille väärtus on suurem, kui selle küsimuse juures kasutusel olnud skaala. Lisaks teostas täiendavat andmestiku loogilist kontrolli andmetöötlaste spetsialist.

Küsitlustulemuste töötlemiseks kasutati andmetöötluspakette *SPSS for Windows* ja *MS Excel*. Joonistel ja tabelites toodud andmed on ümardatud arvutiprogrammi MS Excel poolt ja seetõttu võib ridade ja/või veergude summa moodustada kohati 99% või 101%.

UURINGU TULEMUSED

Aprillikuus oli ühistransporti kasutanud 87% tallinlastest (jaanuaris 85%, veebruaris 87%, märtsis 83%). Võrreldes varasemate kuudega on igapäevaste kasutajate osakaal tõusnud 48%ni, ja paaril päeval nädalas kasutajate osakaal 19%ni. Mitmel päeva nädalas ühistranspordi kasutajate osakaal on püsinud 22% ringis ja harvem kui kord nädalas kasutajate osakaal langenud 11%ni. Peamiseks liikumisvahendiks oli aprillis vastanute seas 67,6% jaoks ühistransport (55%, 2012 nov)¹, 23% vastanutest liikles peamiselt autoga (32%, 2012 nov), peamiselt jalgsi liiklejaid oli 9% (12%, 2012 nov) ja peamiselt rattaga liiklejaid oli 0,4%. Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogi Instituudi järgi on novembri ja aprilli kuu keskmine temperatuur on võrreldavad, kuid aprillis on olnud rohkem päikesepaistelisi tunde. Vaatamata mõningasele kuude erinevusele on näha, et tasuta ühistransport on motiveerinud 9% võrra vähem inimesi kasutama autot igapäevasteks sõitudeks ja 3% võrra vähem inimesi liiklema jala (jala liikumine peaks olema päikesepaistelisema ilma ajal suurem).

Joonis 1. Ühistranspordi kasutussagedus kuude lõikes (jaanuar, veebruar, märts ja aprill).

Aprillikuus vastanutest ei olnud ühistranspordiga sõitnud 13%, kellest 28% pidasid tõenäoliseks, et nad teevad seda järgneva nelja nädala jooksul. Jaanuaris, veebruaris ja märtsis oli nende inimeste osakaal sarnane, vastavalt 13%, 15% ja 17%. Ühistranspordiliikide valikutes nelja kuu läbilõikes suuri muutuseid ei esinenud. Ühistranspordiliikidest oli aprillikuus populaarseim endiselt buss (68%). Oluliselt vähem populaarsed sõidukid olid ka aprillikuus troll (18%) ja tramm (13%).

¹ Eesti Uuringukeskus (2012), Elanike rahulolu Tallinna linna avalike teenustega 2012

Aprillikuistest vastajatest sõitis 22% enda hinnangul rohkem, kui 2012. aasta sügis-talvisel perioodil. Võrreldes eelnevate kuudega on see näitaja tõusnud, jaanuaris oli see 8, veebruarikuus 2 ja märtsikuus 1 protsendipunkti võrra madalam. Aprillis sõitis 70% vastanutest enda hinnangul sama palju, kui 2012. aasta sügis-talvisel perioodil, jaanuarikuus oli see näitaja 9 protsendipunkti võrra suurem (79%), veebruaris 2 protsendipunkti ning märtsis 1 protsendipunkti võrra väiksem (68% ja 69%). 7% vastajatest sõitsid aprillikuus enda hinnangul vähem, kui 2012. aasta sügis-talvisel perioodil, jaanuaris oli see näitaja sama (7%), veebruaris ning märtsis sõitsid vähem endi hinnangul 10% vastanutest.

Aprillikuus sõideti ühistranspordiga rohkem järgnevatel põhjustel: tasuta ühistransport (76%), eelistati ühistransporti muule liikumisviisile (10%), isiklikel põhjustel (8%), tööga/kooliga seondult (5%). Vähem sõitmist põhjendati aga järgnevalt: vajaduse puudumine (30%), töö/õppimise/tervisega seondult (30%), eelistati muud liikumisviisi ühistranspordile (23%), isiklikud/muud põhjused (10%) ja uue ühistranspordi süsteemi tõttu (7%).

Vahemikus jaanuarist aprillini paluti ühistranspordi kasutavate Tallinna elanike hinnangut ühistranspordi teenuse kohta. Hindamine toimus 5-pallisel skaalal (väga halb, halb, rahuldav, hea, väga hea) (Tabel 3). Nelja kuu läbilõikes oldi kõige enam rahul ühiskaartide valideerimise arusaadavusega (4,4). Veidi madalamalt hinnati märtsikuus ühiskaartide valideerimise mugavust (4,2), sõiduplaanidest kinnipidamist (4,2) ja sõiduintervalle (4,0). Vähem oldi rahul transpordivahendite täituvuse (3,8) ja puhtusega (3,6). Ühiskaartide valideerimise süsteemi arusaadavust ja mugavust on heaks hinnatud nelja kuu läbilõikes, hinnangud on igakuiselt kõrged püsinud, millest võib järeldada, et tallinlased on uue süsteemiga harjuma hakanud. Pisut on tõusnud rahulolu sõiduintervallide ja transpordivahendite täituvuse osas.

Tabel 3. Hinnang Tallinna ühistranspordi teenusele, keskmised kuude lõikes (jaanuar, veebruar, märts ja aprill).

Hinnang ühistranspordile	Keskmine, jaanuar	Keskmine, veebruar	Keskmine, märts	Keskmine, aprill
Ühiskaartide valideerimise arusaadavus	4,2	4,4	4,6	4,4
Ühiskaartide valideerimise mugavus	4,1	4,2	4,3	4,2
Sõiduplaanist kinnipidamine	4	4,1	4,2	4,2
Parajad sõiduintervallid	3,9	3,9	4	4
Transpordivahendite täituvus	3,7	3,7	3,9	3,8
Transpordivahendite puhtus, korrashoid	3,7	3,6	3,8	3,6